

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI KÖZLÖNY

SZERKESZTŐSÉG: Debrecen,
Révész-tér 2. szám. (Kistemplom.)

KIADÓHIVATAL: Debrecen,
Kálvin-tér 17. szám. (Püspöki hivatal.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. Előfizetési ár 1 évre 8 pengő.
Postatakarékpénztári csekkszámla: 43.916.

FŐSZERKESZTŐ: D. Dr. RÉVÉSZ IMRE. FELELŐS SZERKESZTŐ: URAY SANDOR.

Örök reformáció

Minden esztendőben pontosan visszatérő ünnepnapok tartalma könnyen elmosódik vagy közömbössé válik. Így az egyházi élet XVI. századbeli nagy reformációja volt olyan nagyjelentőségű, hogy Istennek ez a munkája szinte teljességgel lefoglalja a maga jelentőségének megjelölésére a reformáció szót, mégis viszont eléggé meg nem hocsátható szüklátkörűségre vall, ha a reformáció alatt valóban nem is értünk többet vagy egyebet, mint egy, bár nagyjelentőségű, de lezárt egyháztörténeti tény.

Végre itt az ideje, hogy a szokott statikus felfogás helyett figyelmünket arra fordítsuk, hogy a reformáció szóval jelölt fogalom elsősorban dinamikát jelent, olyan életprocessust, amely az Isten országa életrendjébe szervesen bele van építve! Tudták ezt a XVI. századi reformátoraink is, mikor a „Semper reformare“ elvét hirdették. De a reformáció szó szerint is azt jelenti: valamit az eredeti formájára visszaalakítani, már pedig erre a visszaalakításra szüntelenül szükség volt s szükség lesz, mert ha eredeti formának az egyházban az Isten akaratát vesszük, az ember sohasem akarja s nem is akarta azt, amit Isten! (Lukács 13, 34.) Tudjuk, hogy Krisztus is elsősorban azért jelent meg úgy, mint Izrael reformátora (Máté 5, 17.). Mikor pedig azután, a „compelle intrare“ elve ömlött el az egyházon, de nem a Lukács 14, 23. értelmében, akkor önként következett a XVI. században az újabb reformáció. Majd az eredmények — hogy csak nagy vonásokban szemlélődünk — ismét csak megmaradtak a XVII—XVIII. században a puszta „formációnál“, a megcsontosodásnál, sőt akkor már nem is következett átütő erejű újabb reformáció, hanem ehelyett az ember mindenestől fogva az immanencia, a „felvilágosodás“, az emberi akarat karjaiba vetette magát. Egyként a reformáció gyermekének vagy művelőjének tartotta magát a politikai forradalmár vagy a közműveltség bajnoka, a büszke evolúcionista, míglen századunkban a reformáció tartalma felől elérkeztünk a teljes fogalomzavarig.

Am az újabb reformáció ismét csak nem késhet — a XVI. századit is nem egy-két század reformációja előzte meg —, mert Isten akaratata ma is ugyanaz s változatlanul örök (Zsid. 13, 8), az ember akaratata

pedig óh! ma is csak más! Sőt az utóbbi néhány évszázad fejlődésének egyenes folyományaként ez a más, ez az emberi akarat napjainkban, a szemünk előtt oly kézzelfoghatóan a világot jelentő deszkákra lépett, hogy többé nem ringathatjuk magunkat kegyes illúziókban, a jobbak régebbi Cassandra-jóslata mind valóra vált és az ördögöt falra festés, hovatovább nemcsak közmondás többé! Keleten az emberi akarat a legcéltudatosabb módon az egész életet átállította Isten akaratának vágányáról a maga formájára és nyugaton akár a demokratikus kapitalizmus, akár a faji elmélet, mint világmagyarázó elv s gyakorlat, végleges uralomra tör! Az egyháznak pedig ma sem több vagy kevesebb Istentől rendelt célja s feladata, mint amit a múltban minden reformáció zászlajára írt: minden lelket megmenteni, nem hatalom vagy erőszak útján, hanem az örök reformáció eszközeivel, a Szentháromság Isten számára (Máté 28, 18—20), aki áron váltotta magához ezt az egész világot, túl minden szociális, demokrata vagy faji elméleten (I. Kor. 6, 20).

Ma még nem látjuk apróra, mi mindennel kell megküzdenie ez újabb reformációnak, de annyit már látnunk kell: a veséig ható újrendeződések korát éljük és ha az egyház ez újrendeződésből kimarad úgy, hogy elmulasztja újból csak az örök reformáció dinamizmusát igénybe venni, vagy ismét csak annyira halad, hogy a kor egy-két jelszavát építi bele az ügyvélt reformációba, mint a közelmúlt liberális időkben, akkor kétséges, hogy Isten kegyelmi időszakát méltónak tartja-e meghosszabbítani még fejünk felett (Kol. 4, 5.). Ezúttal nemcsak az egyházon belül van szó Isten ügyének reformálásáról az emberek között, mint a XVI. században, hanem arról, hogy visszahúzódni kényszerül-e az egyház a maga örök küldetésével valami sápadt szekta-sorba, vagy pedig Isten üdvözítő akaratata lesz minden, mindenkiben a Krisztus által (Efezus 4, 6.).

Az egyház jövődjének elmaradhatatlan programját csak az örök reformáció Szent Lelke teljesítheti, azért „Legyen az Úrnak dicsőség örökké!“ (Zsolt. 104, 31. és kk.)

Tiszakürt.

Tóth Dezső.

„Egy Isten, egy ország, egy hit“

Ij. Bordás István „A magyar Nemzeti Keresztény Misszió“ című füzetének alcíme az a hármas egység, amit címül választottam és amely önmagában is — v. ö. Efézusi levél 4 : 4—6. — sok *meggondolásra* és még több *ellentmondásra* ad okot a református keresztényen theologusnak és lelkipásztornak. Mielőtt azonban cáfolatot írnék e füzet ellen, helyesebbnek látom rövid, de minden lényegest felölelő kivonatban ismertetni ennek tartalmát, hogy aztán pár megjegyzésem alapján — sőt anélkül is — kiki önállóan tovább fejtsé és vigye a tiltakozást akár elméletben, akár gyakorlatban, vagy legalábbis nagyon vigyázzon, hogy igehirdetésébe és bármilyen más megnyilatkozásába még véletlenül se csússzon be ne csak hasonló tévedés, de még félreértésre okot adható kétértelműség sem. Ma különösen fontos, hogy félreérthetetlen szilárdsággal álljunk meg az egyetlen kösziklán, és legyen minden szavunk olyan, amely mögött egy élet bizonyossága áll és ha kell, minden szavunkért készen is álljunk minden mártírságra.

Észak-Erdély felszabadulásának évfordulóján a „keresztény magyar feltámadásért hősi halált halt magyar testvéreink emlékére“ készült e füzet. Az író a magyar közoktatás, hitfelekezetek, hazafias egyesületek és kulturális intézmények tagjait kereste fel soraival. Célja „az egységes magyar kereszténység“ megalkotása. Ezt nevezi ő „Magyar Keresztény Nép-egyház“-nak. Ezt a kereszténységet (?) az állami élet „illetékes“ tényezői és a magyar hitfelekezetek „közösen hozzák létre“ (?). Nagyon érdekes, hogy biblikus és hazafias fogalmakat mennyire összezavar a szerző. Ezt írja például: „Az új világtrend felépítésére hivatott kereszténység kezdete: Istenhez visszatérni. Ahhoz az egy örök Istenhez, akit (?) ismeretlenül Hadúrnak (?) tiszteltek őseink s akit (?) mint az örök szeretet istenét (sic!), ismertetett meg velünk az Úr Jézus Krisztus. A magyar nemzet feltámadása és megújítása az Istenben vetett igaz keresztényi hit nélkül lehetetlenség.“ Több tévedése mellett néha kétségtelen igazságokat is mond: ne az *egyház*, hanem *Isten országa* (még helyesebb lett volna, ha egyszerűen *Krisztus-t* ír!) diadalát várjuk. Elismeri különben a felekezetek történeti kényszerűségét, sőt azt hiszi — bárcsak igaza lenne! —, hogy „ma már nem gyűlölik egymást a felekezetek“. Magyar viszonylatban azonban szükségesnek, sőt sürgősnek látja „az új idők szellemének és az új köteleességeknek megfelelőleg“ a magyar kereszténység megalkotását, melynek magva és célja: „a magyar testvériség“. Ennek a magyar kereszténységnek a megalkotása pedig sejtyszerűen történék: minden faluban, vagy városban „missziói csoportot“ alkotnának „tanítási és nevelésre hivatott intellektuekből“, ennek a missziói csoportnak lenne azután felfelé országos szervezete, „mely országos szervezet ellenőrzése és vezetése a magyar Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium hatáskörébe tartozna“. (Így tehát minden „felekezeti vonás megszűnne és nem lenne KIE, bibliakör stb. és a vallás ügyeit „intellektuelek“ intéznék!) Ez lenne az „*élő kereszténység*“ és így alakulna meg a „Magyar Keresztény Népegyház“. (Érdekes a „keresztényen és a keresztény szavak vegyes alkalmazása.) Ennek a „kereszténységnek“ lenne „közös szentsége“ (sic!) a Miatyánk, mert „ez telje-

sen kimeríti és magába foglalja mindazt, amit mindnyájunknak együttesen tenni kell a magyar feltámadás és szebb jövő érdekében“. Megmaradnának azért a felekezetek — igéri a szerző — és mindenki csak saját felekezetén keresztül lehetne tagja a magyar keresztényen népegyháznak, melynek érdekében határossá kellene tenni a *nevelést* is. „A hit és az erkölcs nevelésében az újtestamentum jusson előtérbe, s az őszövétséget minden tiszteletünk további fenntartásával — inkább mellőzzük. Így várható egy határozottan újtestamentomi jellegű kereszténység kialakulása.“ Ennek az „újtestamentomi jellegű“ kereszténységnek azonban szüksége lenne még egy „*magyar kánon*“-ra, vagyis „a magyar nemzet történetének rövid szakaszokban való tanulmányos megírására“. (A „kánon“ ez új meghatározása nagyon érdekes!) A történeti részek elején újszövetségi idézet lenne s ez biztosítaná (?) a vallásos megvilágítást (?). Vagyis máznak kellene csak a vallásos szin. Így — a szerző szerint — „saját nemzetünk történetében tanuljunk megismerni az isteni gondviselést“. Az isteni örök igazságoknak *saját* nemzetünk sorsában való tanulmányozása sokkalta inkább fogja ifjúságunkat és népünket érdekelni, mint a reánk nézve teljesen közömbös őszövétségi zsidó történelem nemzeti kiváltságainak példái.“ — „A krisztusi evangélium és a magyar kánon (milyen veszélyes ez a nivelláló és egy szintre hozó „és“ !) igéi formálhatják ki azt a különleges és jellegzetes egységes magyar kereszténységet, amelynek ebben a hazában a jövő számára meg kell születni...“

Dióhéjban — de nem tendenciózus és egyoldalú kiélézéssel — így fest egy érdekes magyar nemzeti gondolat, melynek szülőgya és eszmetalaja régóta ismeretes és az nem magyar földön van. E füzet szerzője, mivel nézetét a román impérium alatt is hirdette, több mint félévi börtönt szenvedett „a magyarok Istene előtt“, mely szenvedést büszkén „áldozat“-nak nevez. Már ebből is, de a könyv lényegéből is látszik, hogy a szerző tiszteletreméltó buzgalommal és a mártírságig menő meggyőződéssel terjeszti nézetét. Éppen ezért a mi feleletünk is a mártírságig is elmenni kész szent komolyságból és a magyar nemzet jelene és szebb jövője iránti feltó szeretetből fakad, mikor kimondjuk a tiltakozást: nem!

Nem! És amikor ezt a nem-et kimondjuk, úgy érezzük, hogy velünk és mellettünk vannak négyszázéves református magyar multunk minden hitvallói és hősei, akik nemcsak „áldoztak“ nemzetükért, de meg is haltak érte. Ez a „nem“ nem azt jelenti, hogy a mi lelkünkben kevesebb lenne a hazafiság, a magyar nemzet egységéért érzett felelősség és a magyar szebb jövő érdekében hozandó bármekkora áldozatkészség. Sőt még azt is meg kell mondanunk, hogy mi most nem akarjuk kutatni e könyv *forrásműveit*, mivel ismerjük jól azt az irányt különféle változatban külföldi tapasztalatból, sőt láttuk ennek az iránynak: az úgynevezett „*élő*“, vagy „*praktikus kereszténység*“-nek megvalósítási kísérleteit — szintén külföldön.

Mi nem a „magyarok istenéről“, hanem Isten magyarjairól beszélünk és akarunk beszélni. Szilárdan állunk ama meggyőződés mellett, hogy nem mi mondhatunk itéletet Isten Igéjéről, hanem Isten Igéje mond itéletet mirőlünk. Népünk jelenét és jövő-

jét viszont csak úgy és abban az esetben szolgálhatja az egyház, ha egyetlen Urának és Fejének — Krisztusnak — engedelmeskedik, vagyis nem lehet eszköz az egyház az emberek és nemzetek és nemzeti célok kiszolgálásában, mert ha ezt cselekszi, akkor nemcsak feleslegessé teszi önmagát, mivel immanens célokat az ember önmaga is meg tud valósítani, hanem még árt is annak a közösségnek, melynek pedig használni szeretne. Elismerjük ugyan, hogy kétségtelenül van magyar református keresztyénség, de nincs és nem is lesz, mert nem is lehet soha magyar evangélium, vagy magyar kánon, mert sem Isten Igéje, sem az egyház nincs kötvé egyetlen fajhoz sem, mert az Isten nem személyválogató.

A tárgyalt füzet a korszellem szülötte, amely minden jótaakarása és komolysága mellett is tele van tévedéssel. Minden tételéről hatalmas theologiai cáfolatot lehetne és kellene írni, de erre talán még sincs szükség, mert a legújabb magyar református theologiai irodalom elég gazdag olyan művekben, melyekben erről és hasonló kérdésekről a tudományos és hívő theologia megadja a maga egyetlen lehetséges feleletét. Különbö is szükségtelemnek tartottam pontról-pontra cáfolni minden egyes tételt: ezt megteheti — bizonyára meg is teszi — e Lap minden olvasója. Inkább csak a figyelmet szerettem volna felhívni: szép céllal, biblikus kifejezésekkel és „élő keresztyénség“ hirdetésével mennyire lehet tévedni, ha az ember maga állítja fel a célt, az utat és önmagában keresi és próbálja megtalálni az erőt is. Pedig ezt a kérdést fordítva kell nézni: „a nemzeti érzés a vallásos érzés gyermeke“, mondja Ravasz László és ezt a tételt megfordítani nem lehet. Hiszen a keresztyénség — egészen közhely ez — sohasem volt ellensége a nemzeti gondolatnak és a nemes hazafiságnak, amiből következik, hogy a modern nemzeti és hazafias gondolkozók is többet építenének és nagyobb hasznára lennének nemzetüknek és kitűzött tiszteletreméltó céljuknak, ha nem akarnának bírói székbe ülni a keresztyénség fölött. Isterjük el, hogy „mi, a kiváltképpen magános és árva nép, kiváltképpen a Kegyelemre utalt nép vagyunk, s ennél fogva kiváltságos nagy lehetőségek állanak előttünk arra, hogy valósággal is a Kegyelem népe legyünk“ (Révész).

Szabó Gábor.

FARKAS ISTVÁN PÜSPÖK

Bár az elkerülhetetlen vég előreküldötte sötét követeit s aggódó lelkünk számára nem volt teljesen váratlan a gyászos híradás: mégis megrendült lélekkel vettük és adjuk a gyászos üzenetet, hogy a tisztáninenni egyházkerület püspöke, Farkas István föltiszteletű úr. 1941. évi november hó 10-én reggel elköltözött az élők sorából. Mindössze 62 évet ért s kilenc éve viseli a püspöki tisztet, melyre 1932-ben elhínyt nagynevű elődje, Dr. Révész Kálmán örökébe nagy szeretettel emelte őt egyházkerülete megtisztelő bizalma.

Farkas István püspököt ezzel az egy mondattal jellemezzük: a Lélek embere volt. Szemeiből s nyílt homlokáról szent lelkesedés sugárzott. Nem emlékezünk rá, hogy közéleti szereplése közben szárnyaszegettnek

vagy csüggedőnek láttuk volna őt. Valami megnyerő derült optimizmus sugárzott lényéről, ami vezető helyen álló egyénnél különösen nagy istenáldás. A Lélek ajándékát és lángolását mindenkifelett szavai csengéséből éreztük. Többször állott a debreceni Nagytemplom szízekén; jelelhetetlenek itteni erőteljes bizonyágtételei. Isten gazdagon megáldotta kivált püspöki körútjait. Különös kegyelmi ajándék volt számára, ahogyan a falusi gyülekezetekhez tudott szólani. A legegyszerűbb lelkeket is megragadta gyújtó, lelkesítő ékesszólásával. Megragadta és az Isten országa utaira vezette... Ímé elhallgattak a bizonyágtételek ajkai. A magas ör-helyen álló vigyázó szemei örökre lecsukódtak s a kormánykerék biztosan és rezdülés nélküli szilárdsággal tartó erős férfikarok elhanyallottak... Az elismerés és gyászoló kegyelet kettős palmaágát helyezzük Farkas István püspök ravatalára.

A Boldog Fellámadás Reménysége Alatt.

U. S.

Hírek az egyházmegyékből

ALSÓSZABOLCS-HAJDÚVIDÉKI EGYHÁZMEGYE.

A reformáció emlékezete a vámospécsi református egyházban. Délelőtt ünnepélyes emlék-istentisztelet volt, melyet Bartha Dezső lelkipásztor végzett. Délelőtt 11 órakor volt a református elemi iskola reformációi emlékünnepélye. Este 7 órakor az egyház evangelizációs nagytermében vallásosestély volt.

BÉKÉSBÁNÁTI EGYHÁZMEGYE.

Letették a második szegedi templom alapkövét. A Kormányzó úr védnöksége alatt álló szegedi templomépítési akció Isten kegyelméből odáig érkezett, hogy az egyházközség szeptember elején az építkezéshez hozzáfogott és minden mai nehézség ellenére is az elmúlt vasárnap elhelyezték a templom alapkövét. Az Új Magyar Hajnal Temploma alapkövetélteli ünnepségén a szolgálatot Harsányi Pál esperes végezte s az ünnepségen megjelent Dr. Tukats Sándor főispán és Dr. Pálffy József polgármester is. Az alapkövön elhelyezett írás ezekkel a szavakkal zárult: „Alapkövet helyezzünk el. Fundamentumot építünk kőből, téglából, vasból és cementből. Egy pillanatra sem felejtjük azonban, hogy ez a templom csak addig lesz Istenháza, ez a templom csak addig áll és él, életet fáradt és megterhelt emberléteket, amíg az egyetlen fundamentumra épül: Krisztusra, az Evangéliumra, a drága örömhírré, amely szerint Isten úgy szerette a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen“ (Ján. 3:16).

Isten dicsőségére. Anyaszentegyházunk javára. Hazánk boldogulására épüljön tehát az Új Magyar Hajnal Temploma, hogy amikor majd megzendül benne a zsolttár s megáll benne az Ige, a magyar égbolton már a delelőn járjon a nap: legyen az ezeréves, vér- és könnyáztatta magyar földön Istentől kegyelem és az Ő Fiától, a Jézus Krisztustól békesség. — A dicsőség pedig egyedül Istené legyen!”

Lelkeszi jubileum Kunágótán. Lélekemelő, meleg ünnepe volt nov. 2-án a kunágótai református egyháznak. A közszeretetlen álló lelkeszt: Ivanics Bertalant ünnepelte 25 éves kunágótai lelkeszi szolgálata alkalmából. A szépen felvirágzott és zsúfolásig megtöltött templomban ünnepelt lelkeszt hirdett Ige Lukács ev. XIV. r. 17—24. verse alapján. A lelkeket magávalragadó prédikáció és ima után a prezbitérium részéről Bakos Sándor prezbitér köszöntötte eisőnek ünnepeltet. Az egyházközség üdvözlét Szakáts Boldizsár igazgató-tanító tolmácsolta és emelte ki azokat az érdemeket, melyeket ünnepelt lelkeszt a hívek lelkipozozása és az egyházigazgatás körül szerzett. Az iskolásgyermek nevében Seres Sárika tanuló szép

csokor kíséretében fejezte ki háláját az evangélium igazságainak megismertetéséért. Harsányi Pál esperes úr levelének felolvasása után — aki elfoglaltsága miatt nem vehetett részt az ünnepélyen — Némethy Lajos állami tanító a testvér evangélikusok és az állami iskola tanítótöbbsége nevében beszélt. Ivanics Bertalan lelkész az üdvözlőket megköszönve, elkötelezte magát, hogy ezután is — mint eddig — munkásságában egyedül Jézus lesz mintaképe, és az Ő életéhez és tanításaihoz szabja életét és munkásságát.

Közgyűlés a békésbányai egyházmegyében. A békésbányai egyházmegye évi rendes közgyűlését október 16-án tartotta Hódmezővásárhelyen. A közgyűlést megelőző napon az egyházmegye lelkészéi csendes napra jöttek össze, amelyet Bakó László szegedi lelképásztor vezetett. Ugyanezen a megelőző nap délutánján a különböző bizottságok beszéltek meg és készítettek elő a másnap közgyűlés elvi jelentőségű tárgyait. Maga a közgyűlés istentisztelettel kezdődött, majd Harsányi Pál esperes bibliaolvasása és imádsága után Dr. Széll Gyula egyházmegyei gondnok mondott megnyitó beszédet, kihangsúlyozván az örökké változó világban az Anyaszentegyház örökké változhatatlan küldetését és hivatását. Az újonnan megválasztott egyházmegyei tisztviselők beiktatása következett ezután: Dr. Telegdy Lajost főjegyzőnek, Dr. Petneházy Lászlót, Dr. Kovássy Albertet, Dr. Nagy Sándort és Dr. Bánffy Józsefet világi tanácsbíráknak, Dr. vitéz Sebestyén Kálmánt és Dr. ifj. Csáky Lajost egyházmegyei ügyészeknek választották meg az egyházmegye presbitériumi megbecsülő egyhangúsággal. Az új tisztviselők eskütétele, majd az egyházmegyében a legutóbbi gyűlés óta történt lelkész- és tanítóválasztások bejelentése után a terjedelmes és fáradhatatlan munkáról bizonykodó esperesi jelentést olvasták fel. Az egyházmegyei közgyűlés a legtöbb időt az összefoglaló missziói jelentések meghallgatására szentelte. Megelégedéssel állapította meg, hogy a legutóbb beállított missziói lelkész munkássága nagyjelentőségű és szinte nélkülözhetetlen az egyházmegye missziói életének megismosodása érdekében. Dr. Godáts Imre a tanügyi bizottság jelentését terjesztette elő, Nagy Sándor vallásoktatási ügyekben referált, Koppányi Gyula pedig az egyházmegye költségvetését terjesztette elő. Gönczy Béla egyházmegyei főjegyző több elvi jelentőségű referátuma közül különösen a hódmezővásárhelyi szektások ügyében tett előterjesztése volt megnyugtató, amikor megállapította, hogy az Anyaszentegyház ebben a világban csak a Lélek fegyverével harcolhat, még akkor is, ha más fegyverek gyorsabb győzelemre nyújtanak is e világ szerint reménységet. Fogarassy Jenő különböző pénzügyi kérdésekben referált, majd az egyházmegye jegyzői kara a tárgysorozat több mint 100 pontját megnyugtató értelemben ismertette a közgyűlés tagjai előtt. A közgyűlés napján délután négy tanácsban bírósági ügyeket tárgyaltak, majd a félbeszakított közgyűlést folytatták tovább s a közgyűlésnek az egyes egyházakat érintő ügyeivel a késő esti órákban végeztek. Nagy munka volt, amit el kellett látni a közgyűlésnek, de Isten iránti hálával úgy érezték a közgyűlés tagjai, hogy a nagy munkát jól végezték el.

HEVESNAGYKUNSAGI EGYHÁZMEGYE.

Gaal István esperes avatta fel október 26-án Tiszásas impozáns, új községházát. Az ünnepélyes istentiszteleten megrázó erejű igehirdetést végzett, különösen rávilágított az egyke és a templomlátogatás elmulasztásának veszedelmére. A Hősök-szobrának megkoszorúzása után az új községháza elé vonult az ünnepelő közönség. A XC. zsoltár első versének elénekzése után esperes úr magasszárnyalású beszédben avatta fel az új községházát, rámutatva arra, hogy csak akkor végezhetnek annak falai között áldásos munkát, ha imádkozva tudnak dolgozni. A 183. dicséret 1—2. versének elénekzése után bevonult a közönség az új községházára, melynek közgyűlési termében ment végbe a díszközgyűlés, melyen Szabó Dezső helybeli lelkész mondott beszédet. Délután két pár esketést végezte esperes úr, aki többrendbeli ál-

dás szolgálatával nagyban hozzájárult ahhoz, hogy ez a nap sokáig emlékezetes legyen a község lakóinak lelkében.

Reformációi emlékünnepe Tiszainokán. Őseihez méltó módon ünnepelte meg a tiszainokai gyülekezet október 31-ét. Délelőtt istentiszteleten vett részt a gyülekezet, délután pedig a több mint másfélszázados ősi templomban 6 órakor gyülekeztek össze a gyülekezet tagjai, ahol Szokodyné Fogaras Ilona: *Örök reformáció* címen tartott hatalmaserejű bizonyágtevő előadást a reformáció örök új, bennünket szüntelen építő gondolatáról. *Csekey László* új, bennünket kiválóan szép énekszólója után — amely méltán vitte egészen a szívekig a gályarabok felejthetetlen énekét — Szokody Gyula lelképásztor fejezte be igehirdetésével a reformációi emlékünnepeket, amikor is Zakariás 13: 7—9 alapján *Az én népem* címmel szövegezte a gyülekezethez.

I R O D A L O M

Magyarországi keresztyén népfőiskolák. Összeállította: *Kovács Bálint*. KIE kiadása, Budapest, 1941. Nagyon szükséges és hasznos munkát végzett a KIE, amikor a népfőiskolai mozgalom ismertetésére könyvet adott ki. A népfőiskolák nemzetünk jövőjének legfontosabb pilléréivé válhatnak. Nagyon fontos tehát, hogy a népfőiskola elvi kérdései körül uralkodó homály szétoszoljék s e mozgalom fontossága és nemzetmentő jelentősége a legszélesebb körben ismertté váljék. E kettős célt Máty Zoltán és Szabó Zoltán dolgozatai, valamint a magyar protestáns népfőiskolák és népfőiskolai tanfolyamok ismertetése által a legsikeresebben szolgálja a KIE könyve. A legmelegebben ajánljuk azoknak, akik közelebbről meg akarják ismerkedni a mozgalommal. A népfőiskolák vezetői, munkásai, előadói számára pedig egyenesen nélkülözhetetlen ez a könyv. (g. s.)

Szolgálatok az Úrnak című, advent első vasárnapjától Szentháromság vasárnapig, az ünnepek félv mindenképpen kimerítő, 34 igehirdetést tartalmazó beszédkötetemet ismét megrendelhető a 7625. sz. csekklap felhasználásával, vagy Szokody Gyula lelképásztornál, Tiszainoka, Szolnok vm.

K Ü L Ö N F É L É K

D. Dr. Nagy Sándor

debreceni kollégiumi vallásstanár nevével írjuk most fel ünnepélyesen e sorok élére, abból az alkalomból, hogy a kollégiumi ifjúság október 31-i színházi estélye keretében az ő eredeti szindarabját mutatta be a kollégiumi ifjúság műkedvelő gárdája. Az ünnepi est első nagy programpontja főtiszteletű Püspök úr előadása volt, melyet a „Debreceni Protestáns Lap” legközelebbi számában teljes terjedelmében közöltünk. Az elsőhöz méltó másik, sorrend szerint befejező programszám volt a D. Dr. Nagy Sándor „Havani” című egyfelvonásos dramolettjének az előadása, melyről hadt állapítsuk meg, hogy teljes sikert aratott. Természetesen a siker előfeltétele a drámai mű megszerkesztése és megírása volt. Ezzel jüzött újabb hervadhatatlan babért D. Dr. Nagy Sándor vallásstanártestvérünk homloka köré. Már mi jól ismerjük őt, mint historikust. Ime, most a legnehezebb irodalmi műfaj mezejére lép s nagy feladatát fényesen megoldja. Nagyan emelte a színes, érdekes, eleven dramolett értékét, hogy javarészt verses formában volt az megírva s a szereplő diákok, az ékes-szólás mesterei: valóban hű tolmácsai voltak a szerzőnek. Felemelő boldog érzés sugározta be mindnyájunk

lelkét, amikor a Kollégium ősi értékeinek ilyen kivirágzását és gazdagságát láttuk. Elgondoltuk: mekkora felelősség a mai nemzedék s kivált az örállók részére az, hogy ez a Kollégium továbbra is éljen, virágozzék és növekedjék. D. Dr. Nagy Sándor testvérünk maradandó értékű munkája lelkesítsen mindnyájunkat a Kollégium szeretetére és szolgálatára; ha ezekben az ő nyomába lépünk: ezzel fejezzük ki legméltóbban elismerésünket, mostani impozáns alkotásáért.

U. S.

A debreceni Kollégium intézőbizottsága nagyfontosságú gyűlést tartott folyó évi november hó 6-án délelőtt és folytatódott ugyanaznap délután, Dr. Kőlcsey Sándor helyi gondnok elnökele alatt. Elkészítette annak a tervpályázati hirdetésnek a teljes és végleges szövegét, amelyet a debreceni Kollégium a Kálvinház és internátus vázlat-tervei beszerzése céljából ki fog bocsátani. Az igen mélyreható, nagytudású szakemberek bevonásával megtartott tárgyalás alatt hatalmas program bontakozott ki a résztvevő tagok szemei előtt. Az elgondolás az, hogy a nagyszabású építkezéshez társként jő a debreceni „Templom-egyesület”, mely közel két évtized óta gyűjti „Kálvinház”-alapját; ez a „Kálvinház” most itt öltene testet. Közél ezer személyt befogadó előadóterem, 200 személyes kisebb terem és 100 személyes étterem, hozzá hivatalos helyiségek képeznek a „Kálvinház” komplexumát. Ugyanítt 12 vendégszoba is épülne. Az épülettömb második része lesz a Kollégium gimnáziumához csatlakozó fiúinternátus 200 növendék részére; két, családos felügyelő-tanár számára lakással. Az internátus bár egyszerűbb igényekkel, de teljesen modern, higiénikus berendezéssel készül; 2-3-5 személyes lakoszobákkal, külön dolgozószobákkal, mosdókkal, tusolókákkal és fürdőszobákkal. Végül a református tanárképző céljait szolgálna egy külön, 60 személyt befogadó internátus tanárjelöltek részére, tantermekkel és szakkönyvtárakkal. Megtelik a lelkünk mély hálával Isten iránt, Ki a háború vérzivatarában ily nagyszabású alkotásokat biz Anyaszentegyházunk örállóira. Nem szűnünk meg csendes fohászokkal kísérni a nagy és felelős munka kibontakozását. Az Anyaszentegyház Ura vigye teljesebbé a szent látomásokat.

Egyházkerületi őszi nagygyűlések. Mint már régebben jeleztük, egyházkerületünk november hó végén tartja szokásos nagygyűléseit. Ezúttal röviden jelezzük a gyűlések terminusait. Az egyházkerületi közgyűlést előkészítő bizottsági tárgyalások nov. 10-12. napjain tartattak meg (középszkolai tanügyi bizottság, sajtóalapítvány bizottság, missziói bizottság, kollégiumi igazgatótanács, pénzügyi bizottság, népiszkolai tanügyi bizottság, diakoniaügyi bizottság és Andaházy—Szilágyi-intézeti felügyelőbizottság). Nov. 25-én, kedden reggel 9 órakor egyházkerületi bírósági ülések lesznek. Ugyanaznap délután félnyolc órakor: esperesgondnoki értekezlet; utána közvetlenül közalapi bizottsági gyűlés és a magyar református Segélyegylet gyűlése. Ezekkel egyidejűleg, tehát nov. 25-én délután jelentkezés a másnapi lelkészszentelésre s kapcsolatosan helyszíni szemle és beosztás a Nagytemplomban. Nov. 26-án, szerdán délelőtt 8 órai kezdettel lelkészszentelés, ennek végétől folytatódólagosan egyházkerületi közgyűlés. Nov. 27-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor egyházkerületi tanácsülés, majd 9 órától a közgyűlés folytatása.

A reformáció ünnepéről a napilapok s a hetenként megjelenő egyházi lapok hasábjairól már értesült a mi olvasóközönségünk is. Lapunk mostani száma november hó közepén lát napvilágot: így túl késő volna most beszámolókat adni a fővárosi ünnepéről. Sajnos, Lapunk terjedelme is közbeszól... Mégis hadd emlékezzünk meg egyetlen tényről, nem annyira az újságtudósító szemzőgéből, mint a krónikás megörökítő jószándékával. Reámutatunk arra a hatalmas elnöki megnyitó beszédre, melyet az Országos Református Lelkészegyesület okt. 29-i közgyűlésén Ravasz László püspök elmondott. Sajnos, a beszéd a maga teljes terjedelmében sehol sem jelent meg. Rádió nem közvetítette. Akik ott voltunk a budapesti theologia disztermében, bizonyosságai lehetünk a beszéd hatalmas perspektívájának s komoly megállapításainak. Három ilyen megállapítást óhajtottunk itt feljegyezni. Megállapította az elnök azt a fájó sebet, mely a magyar református lelkész kart érte és éri azáltal, hogy bár az országgyűlés törvénybeiktatta azt, hogy a református lelkészek felveendőek az OTBA-beteg-

segélyezésre, ez a felvétel érthetetlen okokból, minden sürgetés ellenére, mindmáig meg nem történt. Megállapította azt a másik nagy sérelmet, hogy a felszabadult területeken ittmaradt idegen nemzetiségű papok, azonnal sokkal nagyobb állami segítséget (kongruát) kaptak, mint a száz százalékra magyar református lelképásztorok. Végül felemlítette iskoláink szomorú és mostoha helyzetét: a fejlesztés legelemibb előfeltételeit sem kaphatjuk meg — szemben a nemzetiségi és nem magyar tan nyelvű iskolákkal.

Énekeskönyvünk fogvatkozásairól már többször és kivált egy alkalommal hosszabb léleketű cikkben foglalkoztunk. Most csak egy pár „zokszót” hadd ejtsünk arról, hogy a reformáció ünnepére is mily szerény az énekanvagunk. Mindössze két ének: Luther diadalmas éneke és a gályarabok éneke. Pedig a legtöbb helyen nemcsak egy-két templomi óra keretében, hanem sorozatos bibliáórákon szokás megemlékezni a reformáció áldásairól s a magyar reformáció nemzetmentő munkájáról. Úgy sajnáljuk, hogy énekiróinkat nem ragadja meg a reformáció ihlete... Abban bizakodunk, hogy eljövendő új énekeskönyvünkben a szerkesztőség erre a komoly és kiáltó szükségletre is tekintettel lesz s legalább is a mostaniakkal együtt öt-hat erőteljes szép reformációi énekkel fogja gazdagítani a kiegészítésre több vonatkozásban váró gyűjteményt, amelyekkel a reformáció gondolatát be lehessen vinni a gyermekektől kezdve a gyülekezet lelkébe.

A Mezőtúri Kaszinó kebelében alakult Kulturális Bizottság Mezőtúr város közönsége részére 1941. évi nov. hó 8-án, este pontosan 8 órakor a Kaszinó nagytermében kultúrtestet rendezett, melyen közreműködtek: Dr. Soós Béla debreceni lelképásztor, egyetemi magántanár, Bisztriczky Tibor hegedűművész és Dr. Sztárcsevich László operanékes.

AZ APOSTOLI HITNEK FORMÁJÁRÓL.

(Egy XVII. századbeli erdélyi énekeskönyvből. Énekelhető a XLII. zsol. dallamára.)

1. Hiszek egy örök Istenbenn
Mindenható Atyában. :/
Mennyei 's földnek egyetembenn
Teremtő nagy Urában.
És a' Jézus Krisztusban.
Ő egy szülött Fijában.
Ki Szent Lélektől foganszék.
Szűz Máriától születék.
2. Pontius Pilátus alatt
Szenvdedt 's megfeszítettett :/
Meghala, 's poklokra szálla.
Midőn eltemettetett.
Harmad' nap' feltámadá ;
Mennyebe ment, és jobbára
Ült Atyának ; de ítélni
Eljő ismét számot venni.
3. Hogy megtízessen mindennek.
Kiki mint tselekedett ; :/
Mind holtaknak 's mind élőknek.
Ki mint hitt 's mint érdemlett.
Hiszek a' Szent Lélekbenn ;
Hiszek az igaz Hitbenn
Egy Köz-Anyaszentegyházat,
's ebben szent atyafiságot.
4. Hiszem bűnünk' bocsánatját
A Krisztus Erdemébenn ; :/
Testünknek feltámadását
Az utolsó időbenn.
Hiszek örök életet.
Mennyei dítőséget.
Tarts meg Úr Isten e Hitbenn
Minket mind végiglen, Amen.

HIVATALOS ÉRTESÍTÉS

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5499—1941. szám.

KÖRLEVÉL

a kebelheli esperesekhez és lelképásztorokhoz.

Bár a Református Egyetemes Konvent 1925. évi 167. sz. határozatával magáévá tette a protestáns tábori püspököknek azt a javaslatát (2. pont), hogy a polgári lelkészek a katona-egyének körül, illetve katona-családokban felkérésre végzett szolgálatukat anyakönyvezés végett tartoznak átteni az illetékes tábori lelkészhez, amint a protestáns tábori püspök úr az Egyetemes Konvent Elnökségéhez intézett átiratában jelzi, a hozzá tett jelentésekből azt a meggyőződést kellett szereznie, hogy ennek a kötelezettségnek a polgári lelképásztor urak nem mindenkor és nem mindnyájan tettek eleget.

Tekintettel erre, valamint arra, hogy az utóbbi években visszacsatolt többszáz egyházközség lelképásztorai az idézett konventi határozatot nem ismeri, utasítom a kebelheli lelképásztorokat arra, hogy amennyiben katona-családokban keresztelest, esketést, temetést végeznek, erről az illetékes hadtestlelkései hivatalhoz 48 órán belül anyakönyvi kivonatot küldjenek. Szükségtelemnek tartom annak fejtegetését, minő érdeke fűződik a *hivatalos* tisztnek és altisztnek ahhoz, hogy a családjára vonatkozó adatok a katonai lelkészek által vezetett anyakönyvekben feltalálhatók legyenek.

Mivel pedig a polgári egyházközségeknek is érdekükben áll, hogy a nemhivatalos katonákra és ezek családtagjaira vonatkozó — a tényleges szolgálat ideje alatt az illetékes tábori lelkész által végzett funkciókról anyakönyvezett — adatokról tudomást szerezzenek, utasította a tábori püspökség a tábori lelkészeket, hogy a *nemhivatalos* honvédekre és családtagjaikra vonatkozó anyakönyvi feljegyzésekről, amelyeket a katonai anyakönyvbe, mint illetékes lelkészek, az érdekelt katonák *tényleges* szolgálata folyamán köteleességszerűen beírtak — esetről-esetre értesítsék a polgári lakóhely szerint illetékes lelkései hivatalát.

A nyilvántartás helyessége megkívánja, hogy a polgári egyházi anyakönyvbe *tényleges* katonákról (természetesen ebbe a kategóriába tartoznak a hivatalos katonák is) és családjaikról beírt adatok oda *sorszám nélkül* írassanak be, amint hogy viszont a tábori lelkészek is utasítást kaptak arra, hogy felkérésre vagy (pl. katonai kórházban elhalálozás esetén) köteleességszerűen polgári egyének körül avagy családokban végzett szolgálataikat saját anyakönyvükbe sorszám nélkül írják be, mert ezeket az adatokat sorszámozva az illetékes polgári egyházközség anyakönyvébe kell beírni. Hymódon lehet elkerülni azt a rendellenességet, hogy az egyházi statisztikában egyes adatok két helyen is kimutatassanak, mások esetleg egyszer sem szerepelnek.

Debrecen, 1941 november 5.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5500—1941. szám.

TÁRGY: Könyvajánlás.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

A magyarországi református egyház Egyetemes Konventjének 10.519—1941. sz. a. kelt leirata szerint a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr az 1941. évi október 15-én 74.917—1941. V. 1. szám alatt kelt rendeletével Ushay Ádám: Közlekedési ismeretek c. könyvajánlása tárgyában intézkedett. Megjelent a Hivatalos Közlöny 1941. évi október hó 15-i számában.

Utasítom az egyházi főhatóságom alá tartozó érdekelt iskolákat az említett VKM-rendelet értelmében leendő eljárásra.

Debrecen, 1941 október 30.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5757—1941. szám.

TÁRGY: Korengedély.

KÖRLEVÉL

a közép- és polgári iskolák tekintetes igazgatóságaihoz.

Értesítem az Igazgató urakat, hogy a folyó tanévvel megszűnt a lehetősége annak, hogy 10 éves korukat be nem töltött tanulók a közép-, illetve polgári iskola első osztályába felvétessenek, minél fogva az ily tárgyú kérelmek érdemi tárgyalás mellőzésével elutasítottatnak.

Utasítom az egyházi főhatóságom alá tartozó közép- és középfokú iskolák igazgatóit, hogy ilyen tárgyú kérelmeket át se vegyenek.

Debrecen, 1941 november 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5767—1941. szám.

TÁRGY: Hadikölcsönkötvények letételehelyezése.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű esperes, lelképásztor és valamennyi iskola és intézmény tekintetes igazgatóságához.

A m. kir. pénzügyminiszter úrnak 1941. évi október hó 23. napján az 1911—1918. évi hadikölcsönök rendezéséről szóló törvényjavaslata szerint a hadikölcsönkötvényeken alapuló követeléseknek átértékelésére igénye van annak az egyházi, közművelődési, vagy közjótékonyossági tevékenységet kifejtő alapítványnak és ilyen rendeltetésű más jogi személynek, akinek, illetőleg amelynek hadikölcsönkötvényeit a saját nevében és tulajdonként látták el magyar nosztrifikálási megjelöléssel.

Felhívom az érdekeltet, gondoskodjanak arról, hogy az egyházközségek, iskolák, intézmények, egyházi alapítványok és alapok tulajdonában lévő akár nosztrifikált, akár nosztrifikálatlan hadikölcsönkötvények letételehelyezése — ha eddig meg nem történt volna — a 7300—1941. M. E. számú rendeletben (lásd a *Budapesti Közlöny* 1941. évi október 25-i 242. számában) megszabott módon 1941. évi december 31-ig megtörténjen.

Debrecen, 1941 november 10.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspöki hivatalától.

5788—1941. szám.

TÁRGY: Om. ügyek intézése.

KÖRLEVÉL

a nagytiszteletű iskolaszéki elnök urakhoz.

Tudomásomra jutott, hogy egyes iskolaszéki elnök urak közvetlenül fordulnak Om. ügyekben a hadtest, illetve katonai parancsnokságokhoz. Figyelmeztetem az egyház-főhatóságom alá tartozó népiskolák fenntartóit és igazgatóit, hogy Om. ügyekben csak a tankerületi kir. főigazgatók útján kérhetnek orvoslást és semmiesetre sem fordulhatnak kérésükkel közvetlenül a katonai parancsnokságokhoz, mivel azokat a jövőben a hadtestparancsnokság érdemi tárgyalás nélkül irattárba helyezi.

Debrecen, 1941 november 11.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

5842—1941. szám.

TÁRGY: Anyakönyvi kutatás.

FELHÍVÁS.

Pető Gyula MÁV. üzemi altiszt (Debrecen, Szabó Kálmán-utca 20. szám) kérelmére elrendelem az 1871—72. év körül született Török Zsuzsánna születési anyakönyvi bejegyzésének felkutatását. Nevezett szülei Török Miklós és Nyíry Linka. Mivel a házasságkötés valószínűleg a születés után történt, feltételezhető, hogy fentnevezett a születési anyakönyvben Nyíry Zsuzsánna néven van bejegyezve.

A bejegyzés megtalálása esetén kérelmező értesítendő, aki a felmerült költségeket készpénzzel meg fogja téríteni.

Debrecen, 1941 november 13.

D. Dr. Révész Imre,
püspök.

Pályázati hirdetmények

Minden pályázati hirdetményt a „*Debreceni Protestáns Lap*”-ban, mint egyházkerületünk hivatalos lapjában közzé kell tenni és az elsején közlendő pályázatokat az előző hó 25-ig, a 15-én közlendő hirdetményeket pedig a hó 10. napjáig kell a *Kiadóhivatal* címére (Debrecen, Kálvin-tér 17. Püspöki Hivatal) beküldeni.

Berettyóújfalui református polgári leányiskolája egy lemondás folytán megüresedett földrajz-termesztetrajz, vagy mennyiségtan-termesztettan szakos *tanári* állásra pályázatot hirdet. Pályázhatnak protestáns vallású polgári vagy középiskolai tanárnok. Torna vagy rajz mellékszakosok előnyben. Előlépés és illetmény fizetéskiegészítő államszerűen az állami tanárokéval azonos. Az igazgatótanácshoz intézett kérvényeket december 7-ig kell az intézet igazgatóságához beküldeni. A megválasztott szolgálatát január 1-i hatállyal kezdődik.

A hajdúböszörményi református Baltazár Dezső-polgári leányiskolánál nyugdíjazás folytán megüresedett *tanári* állásra e lap október elsei számában meghirdetett pályázat határidejét november 30-ig meghosszabbítjuk. Dr. Szálkay Antal igazgatótanács elnök. H. Fekete Péter igazgató.

Hajdúnánás református gimnáziuma pályázatot hirdet egy eltávozás folytán megüresült *rajzszakos*, miniszteri kinevezés alá eső *tanári* állásra. Pályázhatnak középiskolára képesített református rajztanárok. Javadalom az állammal azonos. A pályázók folyamodványukat, melyben életkorukat, vallásukat, családi állapotukat, magyar állampolgárságukat, katonai szolgálatukat, hazafias érzésüket és megbízhatóságukat, végzett tanulmányukat, tanári képesítésüket, eddigi szolgálatukat igazoló okmányokat kell csatolni, december 20-ig küldjék be a gimnázium igazgatóságához. Közszolgálatban nem állók igazolják azt is, hogy nem esnek a zsidótörvény korlátozása alá.

A bojti református egyházközség lemondás folytán megüresedett *I. sz. kántortanítói* állására, miniszterimegerősítéstől feltételezetten, 21 napi határidővel pályázatot hirdet. Fizetés: 12 kat. hold 1545 □-öl területű föld, amelynek adóját az egyház fizeti, 9-87 q kétszeres búza és 1 q-zab, 1 1/2 öl tűzifa, évi 197 P készpénz, mindezek 38 értékegységben vannak értékelve, a többi államszerű. Kötelessége: a reabizott osztályok vagy osztály tanítása, ismételőiskolában a gazd. tárgyak oktatása (melyért külön fizetés jár), kántori teendők ellátása, énekkarvezetés, belmissziói munkákban való közreműködés. Csak férfiak pályázhatnak. Korteskedés kizárási ok. Bemutatkozás kívánatos, úti-költsége azonban csak annak térített meg, akit iskolaszék a bemutatkozásra felhívott. Kántorpróba a pályázati határidő utáni vasárnap délelőtti istentiszteleten lesz. Az állás azonnal elfoglalható. Szabályszerűen felszerelt és válaszborítékkal ellátott kérvények Református Iskolaszék, Bojt (Bihar m.) címre küldendők.

A bűdszentmihályi református egyházközség pályázatot hirdet a *III. számú tanítói* állásra 21 napi határidővel. Fizetés 45 értékegység, lakbér. Állás azonnal elfoglalható. Kötelesség törvény szerint. Feltételek a 69.030—1934. és 114.400—1940. VKM-rendeletek szerintiék. Református Lelkészi Hivatal.

Déaványa református egyházközsége pályázatot hirdet pusztacecegi elemi népiskolájában lemondás folytán megüresedett *I. számú férfitanítói* állásra. Kötelességfizetés: törvényes díjlevél szerint. A választás VKM megerősítésétől függ, melynek elmaradása esetén kárpótlás nem igényelhető. Pályázati határidő 21 nap. Minthogy a II. sz. tanítónői állás is üresedésben van: tanító-házaspár előnyben részesül. Az állás azonnal elfoglalható. Pusztaceceg köút és folyóvíz mellett fekszik, posta, vasút helyben. Válaszbélyeggel ellátott pályázati kérvények a Lelkészi Hivatalba küldendők.

Encses református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Javadalom 36 értékegység és államszerű. Kötelessége két osztály tanítása és a belmissziói munkában segítség. Az állás férfi pályázó hiányában ideiglenes nőhelyetteséssel tölthetik be, így nők is pályázhatnak. Pályázati határidő 21 nap.

Pályázatok a Református Lelkipásztori Hivatal címére. Encses, Szabolcs megye küldendők.

Gyűgyei kántortanítói állásra 1941 szept. 15-én hirdett pályázat 1941 december 7-ig meghosszabbított.

Mándok református iskolaszéke pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *VI. számú tanítónői* állásra. Fizetés: 10% helyi javadalom, lakbér és államszerű az „Illetményhivatal” útján fizetve. Kötelesség: a reabizott osztály vezetése és belmissziói munkában segédkezés. — Pályázati határidő 21 nap. Helyi jelölt nincs. Kellően felszerelt és válszbélyeggel ellátott pályázatok „Református Iskolaszék, Mándok” címre küldendők. Állás választás után azonnal elfoglalható.

A mezőberényi református egyházközség lehetőleg azonnali belépésre pályázatot hirdet tényleges katonának bevonult *tanítója helyettesítésére*. Fizetés törvényszerű. Pályázhatnak férfiak és nők. Pályázati határidő 21 nap. Kérvények Református Iskolaszékhez küldendők.

A nagyrábéi református iskolaszék beletgszabadságos *tanítónő helyettesítésére* helyetttest keres, előreláthatólag a tanév végéig. Megkeresések a Református Iskolaszék címére küldendők. Nagyrábé, Bihar vm.

A tarpai református egyházközség iskolaszéke pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett *tanítói* állásra. Javadalom: lakás természetben, kert, hat öl tűzifa, két szekér széna, egy darab legelőjog, 22-50 q búza, 22-50 q kétszeres. Értékegység: 51, többi államszerű. Kötelesség törvényszerű. Pályázhatnak férfiak és nők. Kellően felszerelt kérvények válszbélyeggel folyó évi december 7-ig Református Lelkészi Hivatal, Tarpa (Bereg vm.) címre küldendők. Állás a választás jogerőre emelkedése után azonnal elfoglalható.

A tiszakörödi református egyházközség 21 napi határidővel pályázatot hirdet a lemondás folytán megüresedett *kántortanítói* állásra. Fizetés: lakás évi kétszeri takarítással, illetve festéssel. Nagy házikert gyümölcsösrel. 9 kat. hold 800 □-öl szántó, 4 tehénlegelő, sertéslegelő. Földek adóját az egyház fizeti. Temető fűtermésének fele, két és fél m. hold föld munkaváltásába 40 P. 272 P kántorium. 9-20 q búza, 6 m. öl tűzifa. Járandóságok negyed-, illetve felére előre szolgáltatva. Értékegység 41. Kötelesség a törvény szerint (négy osztály tanítása, belmissziói énekkar, ifj. munka). Mellékkereset. Kántorpróba költsége a megválasztottnak megtérítve, ideje a pályázókkal közölve lesz. Lelkészi Hivatal, Tiszaköröd (Szatmár m.).

TARTALOM:

Tóth Dezső: Örök reformáció
Szabó Gábor: „Egy Isten, egy ország, egy hit”
U. S.: Farkas István püspök
Egyházmegyei hírek — Irodalmi szemle — Különlélek —
Hivatalos értesítés — Pályázati hirdetmények —
Hirdetések

MISKOLCZY LAJOS
papi palást készítő
KASSA, Fő-utca 59.
UNGVAR,
Pázmány Péter-u. 3.

Selyempalástot készít
már 140— P-től kezdve,
süveget 15— pengőért.

DEAK FERENC úriszabó, magyar ruha készítő és papiszabósága. **Hódmezővásárhely**, IV., Feleki-u. 46. szám.
Az országos híró Szántó I-nek 1935. óta haláláig volt palást-, tógakészítő mestere. Készíték ORLE-formába szövetselympalástot, süveget, tógát, övet, papi mellényt. Régit felújítok. Felvidéki, erdélyi Tiszteletes Uraknak, nem ORLE-formájú palástjait mérsékelt áron átalakítom ORLE-formába. Elismerő- és ajánlólevelekkel, mintákkal szolgálok. Pontos időben, portómentesen szállítok elismert finom anyagokból és szép munkával. Református iparos.

Lelelkész urak figyelmébe!!!
RÓZSÁSSY JÓZSEF építési vállalkozó templomépítési, tatarozási és tervezési vállalatát tájékoztató költségvetésekkel, tervekkel, szaktanácsokkal díjmentesen szolgál, helyszínre leutazik.
Kálvinista cég!
Vállalati összegének 2-5%-át a református lelkészárva javára adja. Számos elismerő és kitüntető bizonyítványok.
Tiszalók. Postaiókö 11

Belvárosi Takarékpénztár Rt. fiókja, Debrecen
Ferenc József-út 53. Telefon: 28-40, 19-52.
Foglalkozik a banküzlet minden ágával:
betétek elhelyezése kölcsönök fel, ósítása
értékpapírok vétele és eladása.

SESZTINA LAJOS
vasnagykereskedés
DEBRECEN
TELEFON: 20-06 és 15-43
Alapította: Sesztina János 1819-ben.
IPARI-, MEZŐGAZDASÁGI-, HÁZTARTÁSI-, GÁZOLTALMI- és LÉGVÉDELMI CIKKEK.

Papi palástot és süveget
a közismert, közkedvelt hivatalos O. R. L. E. palástokat jutányos áron készíti
Szenási Sándor
Hódmezővásárhely, Tavasz-u. 20. sz.
JÓ MINŐSÉG! PONTOS MUNKA! KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!
Református Iparos.

A **"TAKARÉKOSSÁG"**
KERESKEDELMI RT.
kötelékébe tartozó cégek ma is változatlan feltételek mellett s zavartalanul állanak rendelkezésére mindazon mt. vásárlóknak, kik mindenkor pontos fizetményeik igazolására érvényes vásárlási utalvánnyal rendelkeznek!

ANGSTER JÓZSEF ÉS FIA
ORGONA- ÉS HARMÓNITUMGYÁR RT.
PÉCS, József-u. 30.

Orgonák, harmóniumok javítása, átépítése, új homlokzatsípek, villamos felújítástervezések. — Műtárgyak felállítások, művészi kivitel.

"MÉLIUSZ" könyvkereskedés

TANKÖNYVEK, ISKOLAI
IRKÁK, FÜZETEK, IRÓ-
ÉS RAJZSZEREK NAGY
R A K T Á R A

DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26.

**MAGYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK**

DEBRECENI FIÓKJA

Piac-utca 45-47. Telefon: 23-70., 23-71.
FOGLALKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

Főzéshez, fürdéshez, szobafűtéshez

a **gáz** a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a **gáz** a legkényelmesebb;
a **gáz** a leggyorsabban kezelhető;
a **gáz** melege pontosan szabályozható;
a **gáz** számlaértéke egy hónappal későbbben fizetendő.

Messzemenő kedvezmények a házi gázvezetékek berendezésénél.

Fűzők, tűzhelyek, autogeyserek, jürdő- és jütőkáták olcsón kaphatók.

Díjtalan felvilágosítások, készülékek bemutatása, költségvetés:

BATTHYÁNY-UTCA 17. SZ.
Telefon: 28-53. sz.

DEBRECEN SZ. KIR. VÁROS
VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA.

Alföldi Takarékpénztár Debrecenben
Ferenc József-út 16.

Betéteket előnyösen gyümölcsözött és azonnal kifizet. Kölcsönöket állandóan folyósít. — Mint a Futura főbizományosa, foglalkozik a termény-üzlet minden ágával. TELEFONOK:
Bank: 19-70. és 22-32. Terményosztály: 28-66. szám.

REFORMÁTUS
**PAPI
PALÁST
ÉS SÜVEG**
KÉSZÍTÉSE
ELSŐRENDŰ
KIVITELBEN
**FÉNYES
ILONA**
RIMASZOMBAT